

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo,
mokslo ir sporto ministro
2022 m. d. įsakymu Nr. V-

**2022–2026 M. MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS PROGRAMA
„XX–XXI A. LIETUVIŲ LITERATŪROS TRANSFORMACIJOS: KANONAS, POETIKA,
KONTEKSTAI“**

1. 2022–2026 m. mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos „XX–XXI a. lietuvių literatūros transformacijos: kanonas, poetika, kontekstai“ (toliau – programa) vykdytojas - Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (toliau - LLTI).

2. Programos tikslai:

- 2.1. Analizuoti kertinius šiuolaikinės lietuvių literatūros raidos ir funkcionavimo estetinius bei socialinius parametrus;
- 2.2. Tirti literatūros modernėjimą ir kanono (trans)formacijas XX–XXI a. Lietuvoje;
- 2.3. Tirti XX a. lietuvių egodokumentiką ir rengti leidybai jos fundamentinius šaltinius.

3. Programos uždaviniai:

- 3.1. Estetiniu, mentaliteto, sociologijos, recepcijos aspektais tirti XX a. pabaigos–XXI a. pradžios lietuvių literatūrą;
- 3.2. Analizuoti XX a. pabaigos–XXI a. pradžios lietuvių literatūros įsitraukimą į pasaulio literatūros procesą; plėtoti lyginamuosius literatūrų tyrimus;
- 3.3. Nuolat stebėti ir analizuoti kintantį šiuolaikinės literatūros procesą, vertinti kasmet išryškėjančias estetines, temines tendencijas, literatūros lauko dinamiką;
- 3.4. Analizuoti XX a. lietuvių literatūros modernėjimą individo ir kolektyvinės savivokos, idėjų ir stilistikos kaitos aspektu;
- 3.5. Teoriškai ir istoriškai tirti XX a. lietuvių egodokumentiką (dienoraščius, (auto)biografistiką, epistoliką, interviu);
- 3.6. Vykdyti tęstinius lietuvių literatūros fundamentinių šaltinių tekstologinio rengimo ir akademių raštų leidybos darbus;
- 3.7. Skleisti ir viešinti programos tyrimų rezultatus.

4. Metodologinis tyrimų pagrindimas

Programa konsoliduoja ir toliau tęsia dvi ilgalaikes 2017–2021 m. LLTI vykdytas programas – „Literatūra kaip socialumo liudininkė: Estetika, atmintis, mentalitetas vėlyvuuju sovietmečiu – XXI a. pradžioje“ ir „Moderniosios Lietuvos literatūrinis kanonas“ – išplėsdama tyrimo chronologines ribas ir analizės aspektus. Programą sudaro keturios esminės, tarpusavyje glaudžiai susijusios kryptys: 4.1. Šiuolaikinės lietuvių literatūros tyrimai; 4.2. Lietuvių literatūros modernėjimo ir kanono raidos tyrimai; 4.3. XX a. egodokumentikos tyrimai; 4.4. XX a. lietuvių grožinės literatūros ir egodokumentikos fundamentinių šaltinių rengimo leidybai darbai.

4.1. LLTI šiuolaikinės literatūros tyrėjai, siekdami integraliai analizuoti XX a. antros pusės – XXI a. pradžios literatūros ir kultūros procesą, kaip metodologinį centrą renkasi sociologinės orientacijos literatūros teorijas (literatūros sociologiją, sociokritiką, literatūros antropologiją, feministinę literatūros kritiką, kultūros semiotiką, kai kuriais atvejais – pokolonijinę teoriją). Renkant medžiagą šiuolaikinės literatūros lauko dalyvių savivokai tirti, bus pasitelkiamas sakinės istorijos metodas (rengiami pokalbiai). Tiriant literatūrinius tekstus neišvengiamai bus naudojamos ir tekstinės kritikos priemonės: semiotika, diskurso analizė, hermeneutinis teksto skaitymas. Programa nesiribos tik lietuvių literatūra, bet sieks atsiverti komparatyvistinei perspektyvai (ji ypač svarbi tyrimų sklaidai tarptautiniu lygmeniu, lietuvių literatūros recepcijos erdvės plėtimui). Metodologinis derinys suteikia galimybę atskleisti atskirų autorių kūrybos individualumą bendresnėje socialinėje ir kultūrinėje laikmečio atmosferoje, stebėti estetikos ir idėjų dėsninumus, atpažinti kultūros ir visuomenės veikimo principus skirtingais istoriniais laikais. Integralaus tarpdisciplininio tyrimo objektas bus XX a. paskutinių dešimtmečių ir XXI a. pradžios literatūrinė kūryba ir literatūrinio gyvenimo reiškiniai:

- šiandieninės literatūros poetika ir jos transformacijos, literatūros naratyvinių tipų kaita, žanrų ir medijų sintezė, literatūrinės „mados“ ir konjunktūros;
- atminties įprasminimo formos, memuariniai liudijimai;
- rašytojų kūrybinės laikysenos ir „programos“; literatūrinės grupuotės, kartos, literatūros festivaliai ir renginiai; rašytojų sąsajos su institucijomis, kintantys literatūros lauko galios centrai, derybos dėl šiandieninio literatūros kanono,
- nacionalinės literatūros įsitraukimas į pasaulio literatūros procesą, lyginamieji „mažųjų literatūrų“ tyrimai.

Dabartinio proceso stebėsenai ir analizei svarbūs nuolatiniai sinchroniniai akademiniai seminarai, skirti naujausiai grožinei literatūrai ir literatūros reiškiniams aptarti, leidžiantys identifikuoti ir kasmetinius, ir bendresnius literatūros raidos poslinkius.

4.2. Lietuvių literatūros modernėjimas ir kanono raida bus tiriami analizuojant:

- moterų rašytojų savivokos kaitą XX a. pirmoje pusėje, identifikuojant jos raidos etapus, specifika europiniame kontekste ir pasitelkiant feministinę teorinę prieigą;
- melodramą kaip savitą modernėjančios Lietuvos literatūros ir teatro reiškinį, pasitelkiant sociokultūrinę teorinę prieigą;
- vienos centrinę lietuvių kultūros asmenybių, M. K. Čiurlionio, biografinio pasakojimo ir kūrybos interpretacijų dinamiką grožinėje ir dokumentinėje XX a. literatūroje, pasitelkiant sociokritikos teorinę prieigą;
- XX a. lietuvių literatūros kanono pertvarkos projektus, pasitelkiant literatūros sociologijos teorinę prieigą.

4.3. XX a. lietuvių egodokumentikos (dienoraščių, (auto)biografijų ir epistolikos) teoriniai, istoriniai ir tekstologiniai tyrimai bus vykdomi analizuojant

- autoriaus figūros konceptą autobiografijoje ir autobiografiniuose kūriniuose, atskleidžiant autobiografijos ir autobiografinių kūrinių santykį, pasitelkiant šiuolaikinės komunikacijos teorijos prieigą;
- ginkluoto antisovietinio pasipriešinimo dalyvių egodokumentus kaip savitą, ypatingų komunikacinių sąlygų nulemtą sociokultūrinį fenomeną, pasitelkiant teorinę egodokumentikos tyrimo prieigą.

4.4. Programoje bus vykdomi XX a. lietuvių grožinės literatūros ir egodokumentikos fundamentinių šaltinių rengimo leidybai (akademinių raštų serijomis, atskirais leidimais) darbai pagal šiuolaikinius tekstologijos mokslo reikalavimus, remiantis apibendrinamaisiais ir teoriniais lietuvių ir užsienio tekstologijos veikalais. Programos metu atliekamais tekstologiniais tyrimais sudaromas ir parengiamas konkretaus rašytojo kūrybinio palikimo korpusas, nustatomi autentiški tekstai, parengiami mokslinio publikavimo principai ir pagal juos rengiami bei publikuojami patys šaltiniai.

5. Tyrimų etapai ir jų charakteristika

2022 m.

5.1. 3.1. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.1.1. Sintetinis mokslo darbas *Lūžio (nepriklausomybės pradžios) laikotarpio literatūra* (darbinis pavadinimas; visa apimtis 12 autorinių lankų (toliau - a. l.). Konceptijos aptarimas, pavadinimo ir problematikos tikslinimas.

5.1.2. monografijos preliminarium pavadinimu *Skaitant Ričardo Gavelio labirintą* rašymas, dalies teksto (3 a. l) svarstymas;

5.1.3. Studijos *Literatūros dinamika XXI a.: tarp estezės ir pramogos* (viso 4 a. l.) medžiagos rinkimas, įvadinio str. rašymas (1 a. l.)

5.1.4. Studijos *1966–: paskutiniai sovietmečio karta literatūroje* (interviu su rašytojais ir analizė; viso 8 a.l.). Teorinių prieigų paieška, teorinės literatūros skaitymas, konceptijos formavimas ir pusiau struktūruotų interviu klausimyno sudarymas, respondentų numatymas.

3.2. uždavinio įgyvendinimas šiame etape realizuojamas kaip integrali uždavinių kitų uždavinių, tokių kaip 3.1., 3.3, 3.7, dalis.

3.3. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.1.5. Akademinis seminaras, skirtas naujausiai literatūrinei kūrybai aptarti;

5.1.6. „Kūrybiškiausių metų knygu“ rinkimai, jų pristatymas visuomenei, laureato apdovanojimas.

3.4. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

- 5.1.7. Monografijos *M. K. Čiurlionis lietuvių literatūroje* rengimas (medžiagos rinkimas);
 5.1.8. Monografijos *Melodraminė kultūra modernėjančioje Lietuvoje* rengimas (medžiagos rinkimas);
 5.1.9. Straipsnio iš ciklo *Moterų savivokos kaita XX a. pradžios lietuvių literatūroje* parengimas ir publikavimas.

3.5. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

- 5.1.10. Studijos *Autoriaus figūra XX a. pradžios autobiografijose ir autobiografiniuose kūrinuose* rengimas (medžiagos rinkimas ir sisteminimas);
 5.1.11. Monografijos *Partizanų egodokumentai: žanro tapatybės, raiškos ir tekstologinės problemos* rengimas (medžiagos rinkimas);
 5.1.12. Mokslo straipsnių ir dokumentų (šaltinių) rinkinio, skirto poetui Henrikui Nagiui, šaltinių peržiūra, koncepcijos ir galimo turinio modeliavimas.

3.6 uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

- 5.1.13. Šaltinių publikacijos *Alfonso Nykos-Niliūno ir Juozo Girniaus korespondencija* rengimas (medžiagos rinkimas, atranka, kopijavimas);
 5.1.14. Šaltinių publikacijos *Vincas Mykolaitis-Putinas, Raštai, t. 6-II: Sukilėliai. II dalis* rengimas (medžiagos rinkimas, atranka, tekstų rengimas);
 5.1.15. Šaltinių publikacijos *Balys Sruoga, Raštai, t. 17, kn. 2: Laiškai Vandai Daugirdaitei-Sruogienei* rengimas (autografų perrašai, komentarai, palydimųjų straipsnių rengimas, tekstų kodavimas skaitmeniniam publikavimui Balio Sruogos archyve (toliau – BSA); medžiagos 1-ajam straipsniui rinkimas;

3.7 uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

- 5.1.16. Tarptautinės konferencijos *Canon Revision in Post-Communist Societies* rengimas;
 5.1.17. Seminaro iš ciklo *Lietuvių literatūros modernėjimo profiliai* rengimas;
 5.1.18. Dalyvavimas nacionalinėse ir tarptautinėse mokslinėse konferencijose (ne mažiau kaip 10 pranešimų).
 5.1.19. Mokslinių straipsnių nacionaliniams ir tarptautiniams mokslo leidiniams rengimas (ne mažiau kaip 8, tarp jų str. *The Journal of Baltic Studies*).

2023 m.**3.1. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:**

- 5.2.1. Sintetinis mokslo darbas „Lūžio (nepriklausomybės pradžios) laikotarpio literatūra“ (darbinis pavadinimas): sudaroma preliminari struktūra;
 5.2.2. Monografijos *Skaitant Ričardo Gavelio labirintą* (10 a. l.) galutinis svarstymas, autorinis redagavimas ir rengimas spaudai;
 5.2.3. Studijos *Literatūros dinamika XXI a.: tarp estezės ir pramogos* pagrindinio teksto korpuso rašymas (2–3 a. l.)
 5.2.4. Studijos *1966–: paskutinioji sovietmečio karta literatūroje* interviu atlikimas, šifravimas, autorizavimas (4 a. l.).

3.2. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

- 5.2.5. Mokslinė konferencija, skirta išeivijos mokslininkų ir kritikų (B. Ciplijauskaitės, I. Gražytės-Maziliauskienės, B. Vaškelių, V. Kavolio ir kt.) indeliui į Lietuvos humanistiką po 1990 m.;
 5.2.6. 14-oji tarptautinė Baltijos šalių literatūrologų konferencija.

3.3. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

- 5.2.7. Akademiniis seminaras, skirtas naujausiai literatūrinei kūrybai aptarti;
 5.2.8. „Kūrybiškiausių metų knygų“ rinkimai, jų pristatymas visuomenei, laureato apdovanojimas;

3.4. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

- 5.2.9. Monografijos *M. K. Čiurlionis lietuvių literatūroje* rengimas (rašymas, apie 2 a. l.);
 5.2.10. Monografijos *Melodraminė kultūra modernėjančioje Lietuvoje* rengimas (rašymas, apie 2 a. l.);
 5.2.11. Straipsnio iš ciklo *Moterų savivokos kaita XX a. pradžios lietuvių literatūroje* parengimas ir publikavimas;
 5.2.12. Mokslinių straipsnių rinkinio anglų kalba *Canon Revision in Post-Communist Societies* turinio sudarymas, straipsnių rašymas;

3.5. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.2.13. Studijos *Autoriaus figūra XX a. pradžios autobiografijose ir autobiografiniuose kūriniuose* rašymas;
 5.2.14. Monografijos *Partizanų egodokumentai: žanro tapatybės, raiškos ir tekstologinės problemos* rengimas (teksto rašymas, ~2 a. l.); 1-ojo straipsnio rašymas;

5.2.15. Mokslo straipsnių ir dokumentų (šaltinių) rinkinio, skirto poetui Henrikui Nagiui rengimas: darbas archyvuose, visų pirma Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune, straipsnių rašymas (metinė apimtis 2 a. l.).

3.6 uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.2.16. Šaltinių publikacijos *Alfonso Nykos-Niliūno ir Juozo Girniaus korespondencija* rengimas (medžiagos atranka, leidinio sudarymas, tekstų rengimas); 1-ojo straipsnio rašymas;

5.2.17. Šaltinių publikacijos Vincas Mykolaitis-Putinas, *Raštai*, t. 6-II: *Sukilėliai. II dalis* rengimas (tekstų rengimas, paaiškinimų rašymas); straipsnio rašymas;

5.2.18. Šaltinių publikacijos Balys Sruoga, *Raštai*, t. 17, kn. 2: *Laiškai Vandai Daugirdaitei-Sruogienei* rengimas, parengimas leidybai, skaitmeninis publikavimas BSA (komentarų rengimas, palydimųjų straipsnių rengimas).; 1-ojo straipsnio rašymas;

3.7 uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.2.19. Du seminarai iš ciklo *Lietuvių literatūros modernėjimo profiliai*;

5.2.20. Dalyvavimas nacionalinėse ir tarptautinėse mokslinėse konferencijose (ne mažiau kaip 10 pranešimų).

5.2.21. Mokslinių straipsnių nacionaliniams ir tarptautiniams mokslo leidiniams rengimas (ne mažiau kaip 8).

2024 m.**3.1. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:**

5.3.1. Sintetinis mokslo darbas „Lūžio (nepriklausomybės pradžios) laikotarpio literatūra“ (darbinis pavadinimas): nagrinėjama programoje numatyta tematika: literatūra ir laisvoji rinka, euroromano bandymai; rašymas, svarstymas (3 a. l.);

5.3.2. Studijos *Literatūros dinamika XXI a.: tarp estezės ir pramogos* pratarmės, išvadinio skyriaus, santraukos anglų k. rašymas, studijos rengimas leidybai (0,7 a. l.);

5.3.3. Studijos *1966–: paskutinioji sovietmečio karta literatūroje* straipsnių rašymas (2 a.l.).

3.2. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.3.4. Mokslinė konferencija, skirta išeivijos mokslininkų ir kritikų (B. Ciplijauskaitės, I. Gražytės-Maziliauskienės, B. Vaškeliio, V. Kavolio ir kt.) indėliui į Lietuvos humanistiką po 1990 m. metinėms;

5.3.5. Baltijos literatūrologų straipsnių rinkinio ar mokslo žurnalo anglų kalba sudarymas (10 a. l., iš jų 1/3 – programos vykdytojų).

3.3. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.3.6. Akademiniis seminaras, skirtas naujausiai literatūrinei kūrybai aptarti;

5.3.7. „Kūrybiškiausių metų knygu“ rinkimai, jų pristatymas visuomenei, laureato apdovanojimas;

3.4. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.3.8. Monografijos *M. K. Čiurlionis lietuvių literatūroje* rengimas (rašymas, apie 2,5 a. l.);

5.3.9. Monografijos *Melodraminė kultūra modernėjančioje Lietuvoje* rengimas (rašymas, apie 2,5 a. l.);

5.3.10. Straipsnio iš ciklo *Moteryų savivokos kaita XX a. pradžios lietuvių literatūroje* parengimas ir publikavimas;

5.3.11. Straipsnių rinkinio anglų kalba *Canon Revision in Post-Communist Societies* rengimas (straipsnių recenzavimas, taisymas);

5.3.12. Straipsnio iš ciklo *Lietuvių literatūros kanono transformacijos* parengimas ir publikavimas;

3.5. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.3.13. Studijos *Autoriaus figūra XX a. pradžios autobiografijose ir autobiografiniuose kūriniuose* rašymas;

5.3.14. Monografijos *Partizanų egodokumentai: žanro tapatybės, raiškos ir tekstologinės problemos* rengimas (teksto rašymas, ~2 a. l.), 1-ojo straipsnio publikavimas; 2-ojo straipsnio rašymas;

5.3.15. Mokslo straipsnių ir dokumentų (šaltinių) rinkinio, skirto poetui Henrikui Nagiui rengimas: straipsnių rašymas, kitų straipsnių autorių darbo koordinavimas, autorių ikonografinės medžiagos paieškos ir rengimas (metinė apimtis 3 a.l.);

3.6. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.3.16. Šaltinių publikacijos *Alfonso Nykos-Niliūno ir Juozo Girniaus korespondencija* rengimas (tekstų rengimas, paaiškinimų rašymas); 1-ojo straipsnio publikavimas;

5.3.17. Šaltinių publikacijos Vincas Mykolaitis-Putinas, *Raštai*, t. 6-II: *Sukilėliai. II dalis* rengimas, parengimas leidybai (tekstų rengimas, paaiškinimų rašymas).

5.3.18. Šaltinių publikacijos Vincas Mykolaitis-Putinas, *Raštai*, t. 14: *Dienoraščiai* rengimas (medžiagos paieška, atranka, kopijavimas, tekstų rengimas); straipsnio publikavimas;

5.3.19. Šaltinių publikacijos Balys Sruoga, *Raštai*, t. 18: *Brolių Balio Sruogos ir Juozapo Sruogos susirašinėjimas* rengimas (autografų perrašai, komentarų rengimas, palydimųjų straipsnių rengimas, tekstų kodavimas skaitmeniniam publikavimui BSA; 1-ojo straipsnio publikavimas, medžiagos 2-ajam straipsniui rinkimas;

3.7. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.3.20. Dviejų seminarų iš ciklo *Lietuvių literatūros modernėjimo profiliai* rengimas;

5.1.21. Dalyvavimas nacionalinėse ir tarptautinėse mokslinėse konferencijose (ne mažiau kaip 10 pranešimų).

5.1.22. Mokslinių straipsnių nacionaliniams ir tarptautiniams mokslo leidiniams rengimas (ne mažiau kaip 8).

2025 m.

3.1. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.4.1. Sintetinis mokslo darbas „Lūžio (nepriklausomybės pradžios) laikotarpio literatūra“ (darbinis pavadinimas): naujų straipsnių svarstymas, visumos diskusija;

5.4.2. Studijos 1966–: *paskutinioji sovietmečio karta literatūroje* straipsnių rašymas (1,5 a. l.);

5.4.3. Nacionalinė konferencija, skirta nepriklausomybės laikotarpio literatūros procesams.

3.2. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.4.4. Baltijos literatūrologų straipsnių rinkinio (mokslo žurnalo numerio) anglų kalba recenzavimas, redagavimas (10 a. l.).

3.3. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.4.5. Seminaras, skirtas naujausiai literatūrinei kūrybai aptarti;

5.4.6. „Kūrybiškiausių metų knygų“ rinkimai, jų pristatymas visuomenei, laureato apdovanojimas;

3.4. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.4.7. Monografijos *M. K. Čiurlionis lietuvių literatūroje* rengimas (rašymas, ~ 2,5 a. l.);

5.4.8. Monografijos *Melodraminė kultūra modernėjančioje Lietuvoje* rengimas (rašymas, ~ 2,5 a. l.);

5.4.9. Straipsnių rinkinio *Canon Revision in Post-Communist Societies* parengimas leidybai;

5.4.10. Straipsnio iš ciklo *Lietuvių literatūros kanono transformacijos* (anglų kalba) parengimas ir publikavimas;

3.5. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.4.11. Studijos *Autoriaus figūra XX a. pradžios autobiografijose ir autobiografiniuose kūriniuose* rašymas;

5.4.12. Monografijos *Partizanų egodokumentai: žanro tapatybės, raiškos ir tekstologinės problemos* rengimas (teksto rašymas, ~2–3 a.l.); 2-ojo straipsnio publikavimas; 3-iojo straipsnio rašymas;

5. 4.13. Mokslo straipsnių ir dokumentų (šaltinių) rinkinio, skirto Henrikui Nagiui rengimas: sudarymas, įvado ir santraukos rašymas.

3.6. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.4.14. Leidinio *Šatrijos Raganos „Viktutė“: autografas ir pirmoji publikacija* rengimas (autografo perrašo peržiūrėjimas, tekstologinių ir dalykinių komentarų rengimas; pirmosios publikacijos perrašas, istorinio, kultūrinio konteksto rekonstrukcija, naujas Šatrijos Raganos biografijos, kūrybos istorijos tyrimas);

5.4.15. Šaltinių publikacijos *Alfonso Nykos-Niliūno ir Juozo Girniaus korespondencija* rengimas (tekstų rengimas, paaiškinimų rašymas); 2-ojo straipsnio rašymas;

5.4.16. Šaltinių publikacijos Vincas Mykolaitis-Putinas, *Raštai*, t. 14: *Dienoraščiai* rengimas (tekstų rengimas, paaiškinimų rašymas);

5.4.17. Šaltinių publikacijos Balys Sruoga, *Raštai*, t. 18: *Brolių Balio Sruogos ir Juozapo Sruogos susirašinėjimas* rengimas (autografų perrašai, komentarų rengimas, palydimųjų straipsnių rengimas, tekstų kodavimas skaitmeniniam publikavimui BSA); 2-ojo straipsnio rašymas;

3.7. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.4.18. Dviejų seminarų iš ciklo *Lietuvių literatūros modernėjimo profiliai* rengimas;

5.1.19. Dalyvavimas nacionalinėse ir tarptautinėse mokslinėse konferencijose (ne mažiau kaip 10 pranešimų);

5.1.20. Mokslinių straipsnių nacionaliniams ir tarptautiniams mokslo leidiniams rengimas (ne mažiau kaip 8).

2026 m.

3.1. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.5.1. Sintetinis mokslo darbas „Lūžio (nepriklausomybės pradžios) laikotarpio literatūra“ (darbinis pavadinimas): įvado rašymas, santraukų rašymas ir vertimas, rengimas spaudai (redagavimo darbai).

5.5.2. Studijos *1966–: paskutinioji sovietmečio karta literatūroje* įvado, santraukos rašymas, redagavimas, rengimas leidybai.

3.2. uždavinio įgyvendinimas šiame etape realizuojamas kaip integrali uždavinių kitų uždavinių, tokių kaip 3.1., 3.3, 3.7, dalis.

3.3. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.5.3. Akademiniis seminaras, skirtas naujausiai literatūrinei kūrybai aptarti;

5.5.4. „Kūrybiškiausių metų knygų“ rinkimai, jų pristatymas visuomenei, laureato apdovanojimas.

3.4. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.5.5. Monografijos *M. K. Čiurlionis lietuvių literatūroje* rašymas (apie 1 a. l.) ir parengimas leidybai;

5.5.6. Monografijos *Melodraminė kultūra modernėjančioje Lietuvoje* rašymas (apie 1 a. l.) ir parengimas leidybai;

5.5.7. Straipsnio iš ciklo *Lietuvių literatūros kanono transformacijos* parengimas ir publikavimas.

3.5. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.5.8. Studijos *Autoriaus figūra XX amžiaus pradžios autobiografijose ir autobiografiniuose kūriniuose* parengimas leidybai;

5.5.9. Monografijos *Partizanų egodokumentai: žanro tapatybės, raiškos ir tekstologinės problemos* rengimas, parengimas leidybai (baigiamieji darbai, iš viso ~8–10 a. l.); 3-iojo straipsnio publikavimas;

5.5.10. Mokslo straipsnių ir dokumentų (šaltinių) rinkinio, skirto poetui Henrikui Nagiui, įvado, santraukos rašymas, viso teksto redagavimas.

3.6. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.5.11. Leidinio *Šatrijos Raganos „Viktutė“: autografas ir pirmoji publikacija* rengimas (receptijos istorijos tyrimas ir literatūrologinio įvado rašymas) ir parengimas leidybai;

5.5.12. Šaltinių publikacijos *Alfonso Nykos-Niliūno ir Juozo Girniaus korespondencija* rengimas, parengimas leidybai (įvadinio straipsnio rašymas, rodyklių sudarymas); 2-ojo straipsnio publikavimas.

5.5.13. Šaltinių publikacijos Vincas Mykolaitis-Putinas, *Raštai*, t. 14: *Dienoraščiai* rengimas, parengimas leidybai (tekstų rengimas, paaiškinimų rašymas);

5.5.14. Šaltinių publikacijos Balys Sruoga, *Raštai*, t. 18: *Brolių Balio Sruogos ir Juozapo Sruogos susirašinėjimas* parengimas spaudai, skaitmeninis publikavimas BSA (komentarų rengimas, palydimųjų straipsnių rengimas) 2-ojo straipsnio publikavimas.

3.7. uždavinio įgyvendinimui bus atlikti šie darbai:

5.5.15. Seminaro iš ciklo *Lietuvių literatūros modernėjimo profiliai* rengimas;

5.5.16. Dalyvavimas nacionalinėse ir tarptautinėse mokslinėse konferencijose (ne mažiau kaip 10 pranešimų);

5.1.17. Mokslinių straipsnių nacionaliniams ir tarptautiniams mokslo leidiniams rengimas (ne mažiau kaip 8).

5.1.18. Dalyvavimas tarptautinėse konferencijose (ne mažiau kaip 10).

6. Numatomi rezultatai:

Įvykdžius ilgalaikę mokslo programą, bus pasiekta tokių rezultatų:

3.1. uždavinys. Estetiniu, mentaliteto, sociologijos, recepcijos aspektais iširta XX a. pabaigos–XXI a. pradžios lietuvių literatūra:

6.1. Sintetinis mokslo darbas, analizuojantis XX a. pabaigos – XXI a. pradžios literatūros procesų bei literatūros ir visuomenės santykių formaciją (apie 12 a. l.);

6.2. Monografija preliminarium pavadinimu *Skaitant Ričardo Gavelio labirintą* (8 a. l.);

6.3. Sudija *Literatūros dinamika XXI a.: tarp estezės ir pramogos* (4 a. l.)

6.4. Studija *1966–: paskutiniai sovietmečio karta literatūroje* (8 a. l.).

3.2. uždavinys. Išanalizuotas XX a. pabaigos–XXI a. pradžios lietuvių literatūros įsitraukimas į pasaulio literatūros procesą; plėtoti lyginamieji literatūrų tyrimai.

6.5. Baltijos literatūrologų straipsnių rinkinys anglų kalba arba teminis *Interlitteraria* (ar kito mokslo panašaus žurnalo) numeris;

6.6. Mokslinė konferencija, skirta išeivijos mokslininkų ir kritikų (B. Ciplijauskaitės, I. Gražytės-Maziliauskienės, B. Vaškelių, V. Kavolio ir kt.) indėliui į Lietuvos humanistiką po 1990 m.;

3.3. uždavinys. Atlikta šiuolaikinės literatūros proceso stebėseną ir analizė, įvertintos kasmet išryškėjančios estetiškos, teminės tendencijos, literatūros lauko dinamika.

6.7. akademiniai seminarai, skirti naujausiai literatūrinei kūrybai aptarti;

6.8. Kasmetiniai „Kūrybiškiausių metų knygų“ rinkimai, jų pristatymas visuomenei, laureato apdovanojimas;

6.9. Nacionalinė konferencija, skirta nepriklausomybės laikotarpio literatūros procesams.

3.4. uždavinys. Išanalizuotas lietuvių literatūros modernėjimą individo ir kolektyvinės savivokos, idėjų ir stilistikos kaitos aspektu.

6.10. Parengta monografija *M. K. Čiurlionis lietuvių literatūroje* (apie 8 a. l.);

6.11. Parengta monografija *Melodraminė kultūra modernėjančioje Lietuvoje* (apie 8 a. l.);

6.12. Publikuotas straipsnių ciklas *Moterų savivoka XX a. pr. lietuvių literatūroje* (apie 3 a. l.)

6.13. Straipsnių rinkinys *Canon Revision in Post-Communist Societies* (apie 10 a. l.);

6.14. Publikuotas straipsnių ciklas (lietuvių ir anglų kalba) *Lietuvių literatūros kanono transformacijos* (apie 3 a. l.);

3.5. uždavinys. Teoriškai ir istoriškai iširta XX a. lietuvių egodokumentika (dienoraščiai, (auto)biografistika, epistolika, interviu).

6.15. Parengta studija *Autoriaus figūra XX amžiaus pradžios autobiografijose ir autobiografiniuose kūriniuose* (apie 6 a. l.);

6.16. Parengta monografija *Partizanų egodokumentai: žanro tapatybės, raiškos ir tekstologinės problemos* (apie 8–10 a. l.); 3 mokslo straipsniai partizanų egodokumentų tematika (apie 3 a. l.);

6.17. Parengtas Henrikui Nagiui skirtas mokslo straipsnių ir archyvų dokumentų rinkinys (10 a. l.).

3.6 uždavinys. Įvykdyti tęstinių lietuvių literatūros fundamentinių šaltinių tekstologinio rengimo ir akademių raštų leidybos darbai.

6.18. Parengtas šaltinio leidimas: *Šatrijos Raganos „Viktutė“: autografas ir pirmoji publikacija* (~ 16 a. l.);

6.19. Parengtas šaltinių leidimas: *Alfonso Nykos-Niliūno ir Juozo Girniaus korespondencija* (įvadinis straipsnis, šaltinių publikacija, paaiškinimai, rodyklės; apie 15 a. l.);

6.20. Parengtas šaltinių leidimas: Vincas Mykolaitis-Putinas, *Raštai*, t. 6-I: *Sukilėliai. II dalis* (šaltinių publikacija, paaiškinimai; apie 8 a. l.); mokslo straipsnis *Sukilėlių* tematika;

6.21. Parengtas šaltinių leidimas: Vincas Mykolaitis-Putinas, *Raštai*, t. 14: *Dienoraščiai* (šaltinių publikacija, paaiškinimai, rodyklės; apie 15 a. l.);

6.22. Parengtas šaltinių leidimas: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 17, kn. 2: *Laiškai Vandai Daugirdaitei-Sruogienei* (įvadinis straipsnis, šaltinių publikacija, paaiškinimai, rodyklės; apie 20 a. l.);

6.23. 2 straipsniai Balio Sruogos epistolikos ir publicistikos tematika;

6.24. Parengtas šaltinių leidimas: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 18: *Brolių Balio Sruogos ir Juozapo Sruogos susirašinėjimas* (įvadinis straipsnis, šaltinių publikacija, paaiškinimai, rodyklės; apie 20 a. l.).

3.7 uždavinys. Programos tyrimų rezultatų sklaida ir viešinimas.

6.25. Surengta Baltijos šalių literatūrologų konferencija;

- 6.26. Surengta tarptautinė konferencija *Canon Revision in Post-Communist Societies*;
 6.27. Surengta nacionalinė konferencija, skirta skirtingai išsivijusių mokslininkų indėliui į Lietuvos humanistiką po 1990 m.;
 6.28. Surengta nacionalinė konferencija, skirta nepriklausomybės laikotarpio literatūros procesams;
 6.29. Surengtas mokslinių seminarų ciklas „Lietuvių literatūros modernėjimo profiliai“;
 6.30. Bus perskaityta ne mažiau kaip 50 pranešimų mokslo konferencijose Lietuvoje ir užsienyje;
 6.31. Bus publikuota ne mažiau kaip 40 straipsnių Lietuvos ir užsienio mokslo žurnaluose.

7. Rezultatų sklaidos priemonės:

Programoje vykdomų tyrimų rezultatai bus pristatyti nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose. Šių konferencijų pranešimų pagrindu parengti straipsniai bus publikuojami recenzuojamuose leidiniuose. Bus parašyta kolektyvinė monografija, skirta nepriklausomybės pradžios literatūros procesams; 3 studijos. Bus organizuota Baltijos šalių literatūrologų konferencija, jos pranešimų pagrindu parengtas leidinys anglų kalba arba mokslo žurnalo numeris; surengtos 2 nacionalinės konferencijos. Kiekvienais programos vykdymo metais bus organizuojamas seminaras, skirtas praėjusių metų literatūrai įvertinti; kūrybiškiausių knygų 12-uko sudarymas, sklaida žiniasklaidoje, kūrybiškiausios knygos rinkimai, laureato apdovanojimas. Bus surengta tarptautinė konferencija preliminariniu pavadinimu „Canon Revision in Post-Communist Societies“. Jos pranešimų pagrindu parengtas straipsnių rinkinys anglų kalba pristatys ilgalaikės programos tyrimų rezultatus tarptautinei akademiniai auditorijai. Lietuvių literatūros modernėjimo tyrimų tarpiniai rezultatai bus pristatyti akademiniai bendruomenei seminarų cikle „Lietuvių literatūros modernėjimo profiliai“ (8 seminarai).

Visi programos rezultatai bus pristatyti plačiajai visuomenei (viešos paskaitos, knygų pristatymai, apžvalgos, polemikai straipsniai, anotacijos ir recenzijos kultūrinėje ir (ar) profesinėje spaudoje, televizijoje, radijuje ir internetinėje žiniasklaidoje).

8. Programos vykdymui skirtos lėšos 1 772,6 tūkst. Eur (vienas milijonas septyni šimtai septyniasdešimt du tūkstančiai šeši šimtai eurų)

Eil. Nr.		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	Visai programai tūkst Eur
1.	Programai skirtos lėšos	314640	314640	314640	314640	314640	1 573200
2.	Kitos lėšos planuojamos programai vykdyti (iš kitų, institutui skirtų valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų)	14080	39080	22080	22080	102080	199400
	Iš viso	328720	353720	336720	336720	416720	1 772600

9. Programos vadovas skelbiamas instituto interneto tinklapyje www.llti.lt